

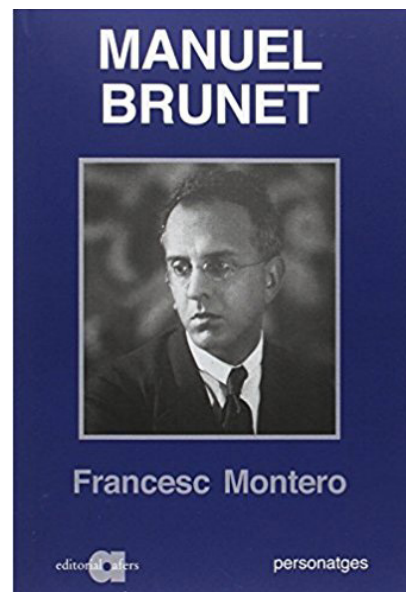
Recuperar el periodisme en majúscules

PERE BOSCH

Francesc Montero ens presenta una versió abreujada de la tesi doctoral que va defensar a la Universitat de Girona, centrada en la biografia intel·lectual del periodista Manuel Brunet. L'autor ja havia posat de manifest una habilitat notable per capbussar-se entre la copiosa producció periodística i resseguir el fons personal del biografat. Ara, però, hi afegeix el repte de fer arribar aquest treball a un públic més ampli; una excel·lent notícia si tenim en compte el munt de tesis doctorals que, malgrat ser consultables en xarxa, no aconsegueixen la difusió adequada. No es tracta d'un exercici ocios. Tal com apunta a la presentació del llibre, resulta necessari incorporar aquelles «figures incòmodes i complexes, per il·luminar les ombres i zones grises que encara avui perduren en la nostra història recent». Manuel Brunet és una d'aquestes ombres. I, malgrat assolir l'excel·lència en l'exercici del periodisme, cal incloure'l en la llarga nòmina d'intel·lectuals que han restat massa temps en l'oblit. Aquesta circumstància té algunes explicacions genèriques, en bona part vinculades a les vicissituds històriques que va viure el nostre país a partir del 1939, de la divisió maniquea que va acabar imposant-se. Però, en el cas de Manuel

Brunet, s'afegeix la seva trajectòria contradictòria i el desconcert que va caracteritzar la seva etapa final.

En tot cas, el llibre de Francesc Montero contribueix a fer reviure el personatge en la seva complexitat personal, i sense caure en l'adulació ni en la flagel·lació fàcils. Aquest exercici, construït a partir del diàleg constant amb la immensa producció escrita del biografat i fet amb una notable dosi de rigor, ens permet posar en valor el seu ofici com a periodista. Certament, Manuel Brunet destacava per una capacitat notable per marcar el pols de la notícia i influir socialment; unes característiques ben poc esteses. Capbussar-se entre el munt de textos que ha seleccionat Montero no només ens permet adonar-nos d'aquests atributs, sinó que també ens ajuda a entendre molt millor la història de la primera meitat del segle passat, tan complexa com desconcertant. Resulten ben recomanables, en aquest sentit, els textos de l'etapa en què es vincula amb el projecte del noucentisme o de quan exerceix com a cronista de les dues guerres mundials. Malauradament, la Guerra Civil va truncar una trajectòria ben prometedora i va abocar-lo a una posició en què, com bé expressa Francesc Montero, només se'l pot qualificar de «vencedor vençut». Malgrat la

MONTERO, Francesc
Manuel Brunet.
El periodisme d'idees a l'ull de l'huracà
 Editorial Afers.
 Catarroja-Barcelona, 2016. 370 p.

seva supervivència en el règim, el cas de Brunet simbolitza perfectament la derrota de tota una societat i, per damunt de tot, representa l'amputació traumàtica del seu potencial com a periodista. Una veritable llàstima. Resulta ben reveladora, en aquest sentit, la carta que va adreçar-li en una ocasió l'editor de Destino, Josep Vergés, en la qual li reclamava que fes «uns articles menys bons però més passables per la censura». Els temps no donaven per gaire més.

Vida i miracles (de veritat)

DANI VIVERN

El periodista saltenc Àngel Rodríguez Vilagran és conegut per la seva llarga trajectòria professional a la ràdio. Des de 1991, ha estat rere el *micro* del programa «Església viva». Ha escrit llibres sobre comunicació i religió, festes i tradicions litúrgiques i sobre hagiografia. En aquest darrer apartat, l'editorial barcelonina Centre de Pastoral Litúrgica li ha publicat quatre títols dedicats, respectivament, a quatre sants que sempre han tingut gran predicament a casa nostra. Podríem dir que

per als gironins són sants «de primera divisió»: Narcís, Mer, Ferriol i Dalmau Moner. Les biografies dels dos darrers són les noves incorporacions als estudis de Rodríguez sobre els sants de les nostres comarques.

Sant Ferriol, nascut a la regió del Roine-Alps entre els segles III i IV, és molt popular a Catalunya per la llegenda que el fa capità d'una banda de lladres. En convertir-se i deixar la mala vida, fou mort pels seus antics sequaços i ficat en una bota, el vi de la qual no s'esgotava mai. Fora del Principat no se l'associa a

aquests fets, però sí a molts d'altres que resumeix molt bé Rodríguez en les poques pàgines que la col·lecció «Sants i Santes» té com a senyal d'identitat. En aquest cas, una trentena. Hi descobrirem que sant Ferriol va donar nom a El Ferrol (Galícia), entre molts altres llocs; les seves dedicacions, llocs de culte, aplecs, rondalles, tradicions i fets curiosos, i allò que podem denominar, amb tota propietat, la seva *vida i miracles*. Tot això en un llenguatge amè, en un format brevíssim i pràctic, i de la mà d'un expert coneixedor.

Mas Ramada i el seu entorn, una història col·lectiva

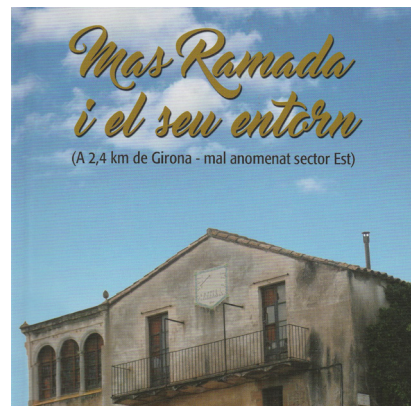
ELARA PI

Visualitzar la ciutat de Girona no és difícil, sobretot si les imatges que ens venen al cap formen part de les estampes tradicionals que es mouen dins les zones de confort que van des del nucli històric fins a l'eixample comercial. La cosa canvia, però, quan intentem fer l'exercici de pensar en una altra Girona que ha quedat convenientment apartada de la imatgeria fotogràfica que tothom coneix.

Vila-roja, Mas Ramada, el grup Sant Daniel i la Font de la Pólvora (incloent-hi la Creueta i els habitatges Barceló) són els grups que integren el mal anomenat sector Est de Girona, i aquest llibret que teniu a les mans és tota una declaració d'intencions que pretén deixar constància d'una història col·lectiva que neix amb l'arribada massiva a la nostra ciutat de nouvinguts que fugien d'una postguerra difícil. Valorar l'esforç reivindicatiu dels autors del llibre demana retrocedir en el temps i imaginar, primer, unes barraques que oferiren una solució efímera al problema d'ubicació que havia sorgit amb l'arribada de tanta gent, i després, unes cases de dimensions molt reduïdes, construïdes en terrenys barats, en forma de L, on el lavabo se situava sota l'escala, i que molt sovint no estaven equipades d'un bon sistema d'aigua, d'enllumenat ni

de clavegueram. El teixit urbanístic de les noves construccions tampoc fou de gaire ajuda, donat que els culs-de-sac eren la norma que va regir aquests barris i que en dificultava la connexió amb els altres nuclis de la ciutat. No sense entrebancs, l'escolarització de les criatures fou una de les prioritats a resoldre, i el curs 1959-1960 va néixer l'escola pública de Vila-roja, que va acollir prop de tres-cents nens, inicialment col·locats en uns barracons i deu anys després, en un centre de nova construcció. L'Església també és citada com una presència important i un suport imprescindible entre els habitants dels diversos barris, tant per la creació de millores substancials (la més important, potser, l'arribada del transport públic que comunicava Girona ciutat amb Girona Est, i que permeté facilitar la vida laboral de molta gent) com perquè feia de nexa d'unió amb unes autoritats locals que quasi mai atenien amb diligència les necessitats de tot aquell sector nou de població que no parava de créixer.

És ben cert que aquest sector de la ciutat de Girona no ha perdut l'estigma de ser considerat una zona conflictiva i marginal, on els serveis socials i les comoditats amb prou feines hi han arribat des dels anys cinquanta, i és per aquest motiu que el manifest dels au-

ARJONA ZAMORANO, Josep M.
Mas Ramada i el seu entorn
(A 2,4 km de Girona - mal anomenat sector Est)

Mas Ramada Associació de Veïns Girona, 2017

tors és perfectament legítim en totes i cadascuna de les reivindicacions que hi anoten: reivindicacions, sobretot, pel dret a lluitar per la dignificació del seu barri. Lluny d'acomodar-se en el que consideren mesures paternalistes proposades per les successives autoritats polítiques de l'Ajuntament, demanen una planificació coherent de futur que consti d'una estructura urbanística que comuniqui bé la seva zona amb el centre de la ciutat, amb la ubicació d'una zona de serveis imprescindibles i, sobretot, reclamen acabar definitivament amb la tipologia de gueto que els ha configurat una manera de viure i de sentir. Això exigeix, com en totes les realitats socials complexes que formen el segle XXI, la pèrdua de la por i la comprensió envers l'altre.

La trajectòria de sant Dalmau Moner és molt diferent de la de sant Ferriol. Dalmau va néixer a Santa Coloma de Farners al segle XIII, i la seva vida com a frare predicador dominic s'allunya completament dels fets rocambolescos associats del seu *col·lega* en santedat. De caràcter pacífic i auster, cultivà els estudis de filosofia, predicà pel sud de França i per terres de Lleida i València... i se li atribueixen prodigis ben curiosos, entre els quals hi ha un episodi de levitació atribuït al seu misticisme. Com ja és marca de la casa, Rodríguez ama-

neix els seus treballs amb una generosa dosi d'anècdotes i d'història local que aconsegueix cridar l'atenció dels més refractaris a llegir *vides de sants*. Una lectura, doncs, la d'aquests dos llibrets, refrescant i enriquidora.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Sant Ferriol, soldat de Déu
Barcelona, 2016. 32 p.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA
Dalmau Moner
Barcelona, 2017 [En publicació]

